

SPETS NYTT

NORSK SPESIALKLUBB FOR
FINSK SPETS OG NORRBOTTEN SPETS

NR. 2 1989

Sommer, sol og fotturer.

Foto : Grete Waltoft

SKRETTING'S TØRRFØR TIL REV OG MINK

Hovednæringsstoffene i Skretting's tørrfôr til rev og mink er protein, fett og karbohydrater. En stor del av proteinet kommer fra "NORSE-LT 94" som er spesialkvalitet av sildemel tørket under lavtemperatur. Fettet er tilsatt antioksydant for å sikre lagringsstabil vare.

T. Skretting A/S produserer i dag 5 forskjellige tørrfôr blandinger for rev og mink:

Tørrfôr til rev	Tørrfôr til mink
* Avlsfôr rev	* Avlsfôr mink
* Die- og valpepellet	* Die- og valpepellet
* Revepellet	* Minkpellet

Rev- og minkpellet produseres hele året, mens Avlsfôr rev, Avlsfôr mink samt Die- og valpepellet produseres ut fra rev og mink's næringsbehov i de ulike faser gjennom året.

	Kjemisk analyse			Energifordeling		
	Protein	Fett	Karbo- hydrater	Protein	Fett	Karbo- hydrater
Avlsfôr rev (3,7 Mcal/kg)	37,5%	16,9%	28,7%	39,0%	38,0%	23,0%
Avlsfôr mink (3,8 Mcal/kg)	40,5%	17,9%	23,7%	41,0%	41,0%	18,0%
Die- og valpepell. (4,1 Mcal/kg)	38,2%	23,0%	22,9%	36,0%	49,0%	15,0%
Revepellet (3,95 Mcal/kg)	33,0%	19,7%	29,6%	33,0%	44,0%	23,0%
Minkpellet (4,2 Mcal/kg)	37,0%	22,5%	24,5%	35,0%	48,0%	17,0%

Skretting ekstruderte tørrfôr til pelsdyr produseres i Stavanger og leveres i 35 kg's papirsekk med innvendig plastsekk. Pappirsekkene er merket med produksjonsdato. Hele paller à 735 kg leveres med krympet plastovertrekk. Fôr som er lagret forsvarlig, d.v.s. i mørkt lagerrom i uåpnede sekker, bør brukes innen 6 måneder. Når sekkene åpnes, bør fôret brukes innen 1 måned.

SPEIS NYTT

Medlemsblad for Norsk spesialklubb for
finsk spets og norrbotenspets

Nr. 2 1989

LEDER

Å sitte i mai-sola under svaiende furutrær og skrive bladets leder er ikke ille. Med en nyflådd bever på veggen og gode utsikter for kveldens jakt er situasjonen rett og slett behagelig. Den glisne svaiende furuskogen får en imidlertid til å tenke på mere ubehagelige ting; en spetsløs her hadde vært vanskelig å avslutte med hagle. Rifle ville vært et naturlig valg for skogsfugljegeren med halsende fuglehund i slikt terreng.

Men skogsfugl (storfugl, orrfugl og jerpe) er de eneste jaktbare viltartene i Norge som vi ikke får skyte med rifle! Slik har det vært siden 1951.

Jakt med halsende fuglehund har stigende popularitet i Norge. Den eldgamle jaktform har fått sin renesanse også her. Og med den kommer kravet om å få bruke rifle. Slik de gjør det i våre naboland.

Sikkerheten er nevnt som et motargument ved riflebruk. Det er klart at skogsfugljegeren må ta hensyn til hvor kula kan slå ned ved en eventuell bom (dersom det blir lovlig med rifle). Det må alle jegere som jakter med langtrekkende våpen. Vi jakter f.eks. due og kråke med rifle. Og det går bra, selv om disse to viltarter blir beskattet atskillig nærmere bebygde strøk enn skogsfugl.

Sitter det en fugl i et tre om høsten og du er utstyrt med rifle, kan du skyte dersom det er ei kråke, men ikke dersom det er en orrhane!

Sikkerhetsmessig kan en lure på forskjellen!

Svenske spetsjegere som jakter med rifle/hagle eller drilling, skyter ca. 70% med hagleløpet og resterende 30% med rifeløpet. Det stemmer bra med egne erfaringer (i Sverige). Hvorfor kan vi ikke da nøye oss med de 70% i Norge, eller forsøke - ofte håpløse - ansmyginger i åpent lende? Nei, hvorfor det. Når hunden har los på fuglen, er det opp til jegeren å avslutte jakten. Hvilket hold det skjer på er av underordnet betydning. Det som teller er at fuglen blir avlivet på den mest humane måten. Det er vårt jegeransvar.

Vi må kjempe i mot dette forbudet som hindrer oss i å utøve vår jaktform fullt ut.

NSFN

Formann: Harald Berge, Øvre -
Buer, 1913 DALEFJERDINGEN
Tlf: 09 927123
Klubbens adresse:
Sekretær, Laila Sønsterud,
2250 ROVERUD. Tlf 066-26458

Kasserer: Eskil Lorentzen,
1890 RAKKESTAD. Tlf 09 226133

Medlemskap inngåes ved å be-
tale kr 150,- (familiemedlem
75,-) på postgirokonto
4338133, adresse Eskil Loren-
tzen, 1890 RAKKESTAD.

Klubbemblem (brodert stoff-
merke) kjøpes ved å betale
kr 50,- på samme postg.konto.

SPEIS NYTT

utgis av redaksjonskomiteen i
NSFN

Redaktør: Dag Bakka

Bladets adresse:
D. Bakka, Evenstad Skogskole,
2475 OPPHUS.

FORMANNEN

har ordet: Vi skal nå starte neste periode i spetsklubben med nytt mot og iver, etter at vi kan oppsummere et kjempevellykket arrangement på Kirkenær 4-5 mars, 89. Med godt over 50 hunder i utstillingsringen, og stor oppslutning om årsmøtet ble dette et arrangement som varmer alle spets-folk langt inn i sjelen. Et lite minus til arrangementet var at det bare var med 1 norr-bottenspets på utstillingen. Dette kan ha mange grunner, men først og fremst fordi de fleste nobbsfolka bor i Trøndelag og Nordland.

Av viktige vedtak som ble fattet på årsmøtet, må det nevnes at alle som skal gå ordinær jaktprøve i perioden fra 21.8 - 30.9 må ha attest på at hunden er saue-rein for å kunne starte. Dette gjelder ikke spredt prøve hvor grunneier ikke krever slik attest.

De som skal gå mer enn en jaktprøve må også ha minst 3 pris fra utstilling, for å kunne starte.

Det ble også fattet et omfattende lovendringsforslag, som i grove trekk går ut på at benkeforslag på generalforsamlinger nå er tillatt, og at en del utvalg som f.eks jaktprøveutvalget blir oppnevnt av styret og ikke av generalforsamlingen.

Av ting som styret og utvalg jobber med nå, kan jeg nevne at avlsrådet endelig har fått inn sød fra 2 finsk spets dobbeltchampioner, som skal holde til inseminering av 4 tisper hvorav en inseminering allerede er foretatt. Jaktprøveutvalget driver og ser på de nye forandringene i de svenske jaktprøve-reglene (som er identiske med de norske), for eventuelt å forandre de norske reglene. Innføring av elite-klasse prøver blir også vurdert. Det blir også utarbeidet nye utstillingschampionat regler, hvor bl.a. hunden må være jaktpremiert for å kunne bli utstillingschampion.

Jeg vil til slutt minne om halvårsmøtet som skal avholdes i forbindelse med jakt og fiske - dagene på Elverum 12.8. Vi håper at flest mulig vil stille hundene sine på utstillingen der og være med på halvårsmøtet hvor vi bl.a. skal ta opp nye jaktprøveregler.

GOD SOMMER

Harald Berge

LOTTO RING

For å bedre på klubbens økonomi har enkelte ildsjeler startet Lotto Ring. Det går meget kort ut på at interesserte betaler inn kr: 100.- på postgiro 2852598, Laila Sønsterud, 2250 ROVERUD, og en er med i spillet! Eventuell gevinst deles mellom klubben og spillerne. Nærmere opplysninger fåes hos Laila. (Tlf. 066-26258).

REFERAT FRA GENERALFORSAMLING

på Skaslien Gjestgiveri, Kirkenær, lørdag den 4. mars 1989
kl. 14.00. Tilstede 55 stk., 39 med stemmerett.

Saksliste:

1. Åpning
2. Godkjenning av innkalling
3. Valg av møteleder
4. Valg av referent og tellekorps
5. Godkjenning av årsberetning, regnskap og budsjett
6. Ansvarsfrihet for klubbens styre
7. Styrets forslag
8. Innkomne forslag
9. Valg
10. Avslutning

1. Vidar Svarttjernet åpnet med å ønske alle hjertelig velkommen, spesielt foredragsholder Bernt Karlsson og dommer Per Herset. Han la fram program for dagen og ba generalforsamlingen foreslå møteleder.

2. Innkallingen ble enstemmig godkjent.

3. Dagh bakka ble foreslått og enstemmig valgt.

4. Laila Sønsterud ble valgt som referent. Eskil Lorentzen og Per U. Kristiansen ble valgt som tellekorps.

5. Årsrapporten fra styret ble lagt fram av Laila Sønsterud - enstemmig godkjent.

Årsrapporten fra jaktprøveutvalget ble lagt fram av Dagh Bakka - enstemmig godkjent.

Årsrapporten fra avlsrådet ble lagt fram av Hildegunn Harboe - enstemmig godkjent.

Regnskap og budsjett ble lagt fram av Eskil Lorentzen - enstemmig godkjent.

5. Ansvarsfrihet for klubbens styre - enstemmig godkjent.

6. Styrets forslag

Medlemskontigenten for 1990, uforandret - enstemmig vedtatt

3. premie eksteriør før 2. gangs startprøve - vedtatt mot 1 stemme.
Lovendringer §§ 6, 7, 10, 12 og 13 - vedtatt mot 1 stemme.

8. Sauereine hunder - enstemmig vedtatt
Forslag om Hans Dammen som leder og Vidar Svarttjernet i styret - se valg, punkt 9.

9. Valgkomiteens forslag ble redegjort av Hildegunn Harboe. Det ble holdt skriftlig valg på leder mellom Hans Dammen og Harald Berge. Det ble avgitt 40 stemmer (1 innkommet).

Harald Berge: 20 stemmer

Hans Dammen : 19 stemmer

1 blank stemme.

Resten av styret og alle utvalg og råd ble stemt på under ett - enstemmig vedtatt.

Styret: Hans Dammen, Eskiil Lorentzen, Vidar Svarttjernet, Grete Waltoft, Birger Bakka, Laila Sønsterud.

Vararepresentanter: Svein Heggedal og Asgeir Tørmoen.

Revisorer: Arne S. Bødtker og Ola Rye.

Jaktprøveutvalget: Vidar Svarttjernet, Armand Sønsterud og Dagh Bakka.

Kontaktperson i Trøndelag: Jon Stamnes

Redaksjonskomite: Dagh Bakka, Hildegunn Harboe og Laila Sønsterud.

Arrangementskomite Østlandet: Harald Berge og Randi Fosso Jantveit.

Arrangementskomite Trøndelag: Ole P. Smørsgård, Tove Løberg og Sveinung Bjørgvik.

Valgkomite: Anne Svarttjernet og Bengt Bjørkeholen.

Representant på NKK's representantskapsmøte: Grete Waltoft.

10. Thore Øgren ba om ordet. Han overleverte en premie fra SSF som skulle gå til beste hund på utstillingen søndag. Han leverte også en gave til Vidar som takk for innsatsen han har gjort for NSFN. Grete delte ut diplomer fra høstens jaktprøver og premier som var trukket ut blandt jaktprøvestartene. Vinnerpokalen for 1988 gikk til Bengt Bjørkeholen. Nils Jonsson fikk utdelt sin velfortjente ærespremie.

STYRET TAKKER FOR ET HYGGELIG OG INSPIRERENDE ÅRSMØTE!!

STYRE, RÅD OG UTVALG 1989

	Telefon
Leder:	
Harald Berge, Øvre Buer, 1913 Dalefjordingen	09 927123
Styre:	
Nestleder: Birger Bakka, 2826 Snertingdal	061 83255
Sekretær : Laila Sønsterud, 2250 Roverud	066 26458
Kasserer : Eskil Lorentzen, Kløfsrud, 1890 Rakkestad	09 226133
Hans Dammen, 2133 Gardvik	066 74340
Grete Waltoft, Ø. Buer, 1913 Dalefjordingen	09 927123
Vidar Svarttjernet, 2254 Lundersæter	066 29132
Vararepresentanter:	
Svein Heggedal, 1954 Setskog	06 857372
Asgeir Tørmoen, 2260 Kirkenær	066 45713
Revisorer:	
Arne S. Bødtker, Setrav. 18, 0390 Oslo 3	02 146039
Ola Rye, 7070 Bosberg	07 835168
Avlsrådet:	
Grete Waltoft, Øvre Buer, 1913 Dalefjordingen	09 927123
Rune Vesterbukt, 8690 Hattfjelldal	087 85218
Karin Ruus, Ask Gård, 1482 Nittedal	02 771706
Jaktprøveutvalget:	
Vidar Svarttjernet, 2254 Lundersæter	066 29132
Dagh Bakka, Evenstad Skogskole, 2475 Opphus	
Armand Sønsterud, 2250 Roverud	066 26458
Redaksjonskomite:	
Dagh Bakka, Evenstad Skogskole, 2475 Opphus	
Hildegunn Harboe, Indre Lima, 4330 Algard	04 618101
Laila Sønsterud, 2250 Roverud	066 26458
Kontaktperson i Trøndelag:	
Jon Stamnes c/o Gunnar Tingstad, 7600 Levanger	076 13169
Arrangementskomite Østlandet:	
Harald Berge, Øvre Buer, 1913 dalefjordingen	09 927123
Randi Fosso Jamtveit, 3692 Sauland	
Arrangementskomite Trøndelag:	
Ole P. Smørsgård, Veimester Kroghsgt.4B, 7015 Trondheim	07 520536
Tove Løberg, -"-	
Sveinung Bjørgvik, 7096 Kvål	07 852189
Valgkomite:	
Anne Marie Svarttjernet, 2254 Lundersæter	066 29132
Bengt Bjørkeholen, Rute 1000, 2450 Rena	064 40751

MELDING FRA NKK

Internasjonalt Championat

For å oppnå tittelen Internasjonal Champion, må hunden ta
4 CACIB i 2 land. Siste CACIB må være tatt etter 11.4.1988.

Formanns skifte i NSFN. Harald Berge (t.v.) ble valgt til ny formann på generalforsamlingen på Kirkenær. Han får her overrakt klubba av avtroppende formann Vidar Svarttjernet.

Armand Sønsterud's Mikko av Bureien (t.v.), ble best blant finsk spetsene på NSFN's utstilling på Kirkenær. Svein Heggedal's Mikkeline (t.h.), ble BIM.

UTSTILLINGSRESULTATER

KIRKENØR SØNDAG 5. MARS 1989

DOMMER: PER HERSET

NORRBOTTENSPETS

Resultater:

APEN KLASSE TISPER

Laukskarets Tinka, N-33416/86 2 AK
 Karen og Kjell Sklett, 7872 Bergsmo
 (Polcirkelns Tello - Tinka)

FINSK SPETS

UNGHUNDKLASSE HANHUNDER

Anunds Tarras, S-39352/88 1 UK, 2 UKK
 Bernt Hedman, S-79500 Rettvik
 (Int&Nord Uch NV-84 Tuisku - Int S N Uch Anunds Rina)

Viktor, S-38096/88 2 UK
 Nils Jonsson, S-68060 Sysslebeck
 (Riippu - Løvklappens Pia)

Sikko, N-24836/88 2 UK
 Vidar Helgesen, 2450 Rena
 (Tenu - Øimmi)

Vevvis Rocky, S-18677/88 1 UK, 1 UKK
 Knut Erik Alberg, 2280 Gjesåsen HP, 3 VK
 (SF S Uch SF Jch Kille - Vevvis Virkku)

Sirkko, 21833/88 1 UK, 3 UKK
 Odd A. Aarstad, 2252 Hokkåsen
 (Mikkel - Pirja)

Pentu, 24918/88 2 UK
 Harald Berge, 1913 Dalefjerdingen
 (SF N Uch Rajakan Tuli - N Uch Pikku Fia)

Pekka, S-23129/88 2 UK
 Bertil Lundkvist, S-67035 Gunnarskog
 (N S Uch S SF Jch Røjbackens Sampo - Nordanhåns Rani)

Nikko, S-23128/88 0 UK
 Per Olav Andersson, S-67041 Koppom
 (N S Uch S SF Jch Røjbackens Sampo - Nordanhåns Rani)

Nalle, S-23127/88 2 UK
 Gunnar Danielson, S-67035 Gunnarskog
 (N S Uch S SF Jch Røjbackens Sampo - Nordanhåns Rani)

APEN KLASSE HANHUNDER

Urheilu Pennan Viki, SF-15277/87 2 AK
 Johan Møllerstrøm, S-18500 Vaxholm
 (Ukko - Urheilu Pennan Sipi)

Nalle, SF-4892B/85 Kjell Hagelid, 2200 Kongsvinger (SF J&Uch V 83 Tiko - SF J&Uch Taru)	2 AK
Prins, S-27192/86 Rolf Nilsson, S-67041 Koppom (S J&Uch SF Uch Poju - Pulmu)	2 AK
Ojan Killi, SF-12860 Ivar Ørbog, 2264 Grinder (Ringo - Ojan Rita)	1 AK, Res VK
Reppo, SF-20585/86 Henry Sundby, 1970 Hemnes (SF Uch Sero - SF Uch Sirre)	3 AK
Bureiens Micki, S-29456/86 Tormod Hauge, 2436 Våler i Solør (Røybackens Sampo - Pipsa)	1 AK, 1 VK CERT, 3 BHK
Micke, SF-20009/87 Morten Andrå, 2340 Løten (Parkun Juntti - Pirre)	1 AK
Karhu, 06813/86 Ole G. Eikenæs, 3273 Steinholt {Int&Nord Uch S Jch Pyry - Arja}	0 AK
Pivo, S-37380/87 Asgeir Tørmoen, 2260 Kirkenær (SF S Uch SF Jch Kille - Tessa)	1 AK, 4 VK
Pan, 12268/88 Trond O. Dahlø, 2977 Øye (N Uch Byråsens Matti - Ranja)	2 AK
Riko av Bureien, 01934/84 Bjarne Aaserud, 1954 Setskog (S Uch Røybackens Isku - Pirri)	2 AK
Peikko, SF-13767/86 Birger Bakka, 2826 Snertingdal (SF J&Uch Rølli - Tippa)	IM
Byråsens Nalle, 521080/87 Håkon Lissman, S-68065 Høljes (Int&Nord Uch Jatka - Byråsens Axa)	1 AK, 2 VK
Byråsens Itor, S-53660/87 Sven Davidsson, S-78200 Malung (Int&Nord Uch NV-87 Jetka - S SF Jch Ukkos Anja)	2 AK
S Uch Lennek Jetka, S-62280/86 Kent Skøld, S-77031 Riddarhyttan (SF Jch S SF Uch Kille - Linadalens Cilva)	2 AK

CHAMPIONKLASSE HANHUNDER

N Uch Mikko av Bureien, 21509/85 Armand Sønsterud, 2250 Roverud (Int Nord Uch S Jch Pyry- Pirri)	CK, 1 CHK, 1 BHK, BIR
--	--------------------------

Anunds Rippe, S-41888/86 CK, 2 CHK
Roland Fors, S-72596 Västerås 2 BHK
(Nord Uch Røjbackens Rask - Int Nord Uch NV-82
Int S SF Jch Pälvi)

UNGHUNDKLASSE TISPER

Sisu, 24915/88 1 UK, 3 UKK
Andre Gjerdbakken, 3400 Lier
(SF N Uch Rajakan Tuli - N Uch Pikku Fia)

Ninja, S-23130/88 1 UK, 2 UKK
John Jonsson S- Arjeng HP
(S N Uch S SF Jch Røjbackens Sampo - Nordanshåns Rani)

Nusse, 21606/88 2 UK
Terje Grønstad, 2340 Løten
(Kille - Lennek Saipa)

Anunds Pia, S-3831/88 1 UK, 1 UKK,
Vidar Svarttjernet, 2254 Lundersäter HP, 2 VK, CK
(Int Nord Uch S Jch Pyry - Int Nord Uch NV-82 3 BTK
Int S SF Jch Pälvi)

Pike, S-2969/88 2 UK
Aasmund Aaseth, 2264 Grinder
(Int Nord Uch Jussi - Int S N Uch Satu)

Anunds Piri, S-38312/88 2 UK
Roland Fors, S-72596 Västerås
(Int Nord Uch S Jch Pyry - Int Nord Uch NV-82
Int S SF Jch Pälvi)

Anunds Pimu, S-38314/88 IM
Anders Snis, s-79500 Rettvik
(Int Nord Uch S Jch Pyry - Int Nord Uch NV-82
Int S SF Jch Pälvi)

Netta, S-23131/88 2 UK
Bror Thorstensson, S-66000 Säffle
(S N Uch S SF Jch Røjbackens Sampo - Nordanshåns Rani)

APEN KLASSE TISPER

Lennek Hilka, S-33010/86 2 AK
Dag Bjørndahl, 2762 Røykenvik
(Panu - Silva)

Byråsens Isa, S-53662/87 2 AK
Tomas Eriksson, S-68040 Østmark
(Int Nord Uch Jatka - S SF Jch Ukkos Anja)

Busa, S-42945/85 IM
Sten Eriksson, S-54500 Toreboda
(Tenu - Anja)

Ruusu, S-13651/86 1 AK
Jon Stamnes, 7672 Røra
(Nord Uch Tikunpoika - S N Int Uch Satu)

Skogsstjärnans Nippa, S-59634/83 Gun Holum, S-71394 Nora (- Skogsstjärnans Pilona)	1 AK
Kilsbergens Sita, S-57261/87 Ole Røsholm, 1930 Aurskog (S SF Uch Røjbackens Rask - Røjbackens Steija)	3 AK
Arja, 33862/87 Magne Jule, 2435 Braskereidfoss (Tenu - Laika)	3 AK
Pirja, 33363/86 Sten Langbråten , 2256 Grue-Finnskog (S SF Uch Røjbäckens Rapp - Laika)	1 AK, 3 VK
Raja, 33863/87 Terje Rønning, 1930 Aurskog (Tenu - Laika)	2 AK
Silje, SF.19761/87 Geir Pladsen, 2800 Gjøvik (SF J&Uch Jomppa - SF J&Uch Tessu)	3 AK
Raisa, 122266/88 Jan Solbrekken, 3030 Drammen (N Uch Byråsens Matti - Ranja)	IM
Nalli, SF-48913/85 Vidar Bråthen, 2264 Grinder (Tiko - Taru)	IM
Laika, 08002/87 Bengt Bjørkeholen, 2450 Rena (N Uch Arttu - Raja)	1 AK, 4 VK
Aija, SF-05755/88 Sveinung Bjørgvik, 7096 Kvål (SF J&Uch Niki - SF Uch Nasta)	3 AK
Vevvis Akka, S-23640 Peter A. Mona, 7760 Snåsa (Parru - Natti)	2 AK
Kira, SF-10981/87 Laila Sønsterud, 2250 Roverud (Niki - Sepi)	1 AK, Res BTK
Mikkeline, 18719/86 Svein Heggedal, 1954 Setskog (S Uch Jätka - Qimmi)	1 AK, 1 VK CERT, 1 BTK BIM
CHAMPIONKLASSE TISPER	
Int S N Uch Anund Rina, S-41890/86 Roland Fors, S- 72596 Västerås (Nord Uch S Jch Røjbackens Rask - Int Nord Uch NV-82 Int S SF Jch Pälvi)	CK, 2 CHK
N Uch Donna, 21988/86 Harald Fjellheim, 2056 Algarheim (N Uch Pørri - Tussi)	CK, 1 CHK 2 BTK

Utdrag fra boka "Dus med din hund", av Eberhard Trumler.

MITT HUNDELIV (forts.)

Det er ulver, sjakaler og dingoer, og bare litt om den velkjente tamhunden jeg skriver om. Men jeg kan forsikre at nettopp disse skildringene av iakttagelser og opplevelser vil gi leseren mere opplysning om hans grevlinghund, harehund eller spisshund.

Hundens verden er rikere enn hva man tror. Den som gjør seg bryet med å trenge bare litt inn i den verden vil lære å se sin hund med nye øyne. Han vil framfor alt ikke anse hunden som en skapning som består av stuerenhet, lydighet, føring og pleie. Han vil også erkjenne at det som man av kjærlighet til dyret tillegger hunden, kun er en blek skygge av det som hunden egentlig inneholder dersom den får være det den egentlig er: EN HUND!

Jeg har skrevet denne boka i håp om at den skal lette hunden fra den slavetilværelse som man ofte forlanger av den utifra overlevert uvitenhet og vanemessig tankeløshet. Det ville være godt hvis de følgende sidene kunne anspore til å tenke over om vi faktisk gjør alt for å yte hunden rettferdighet og ikke lar dens liv bli et uverdig "hundeliv".

FRA VALP TIL HUND

En voksen hund er resultatet av et samspill mellom medfødte anlegg og den omgivende verdens innvirkning på disse anlegg. Begge deler, anlegg så vel som omgivelsenes påvirkning, er like avgjørende for hvordan en hund blir. Den fineste stamtavle hjelper ikke dersom en hund har gjennomført sin tidlige utvikling under ugunstige betingelser. Og like så lite lar dårlige anlegg seg endre selv om man byr den de beste livsbetingelser.

Hunden er - på samme måte som menneske - ikke et vesen som får alt fiks ferdig programert med på livets veg. Det er et LÆREVESEN, åpen for omverdenen og i svært stor grad henvist til selv å samle erfaringer. Men for å lære og for aktivt å samle erfaringer har den også bruk for en pådriver til det. Naturen har derfor skjenket den nysgjerrighet og glede ved å lære.

Så skal hunden også utvikle visse evner, og nettopp i den alder som er best egnet for det. Hvis man ernærer en unghund dårlig i den alder den vokser aller hurtigst vil den tross de beste anlegg være mindre enn sine sunt ernærte søsken. På akkurat samme måten forholder det seg med gleden ved å lære: hvis den ikke får den dertil hørende stimulans, så forkrøbler den. Likeledes kan overdrevne krav til denne gleden til å lære føre til blokkering av innlæringsevnen.

Når mennesket trer inn for å gjøre en god hund av en lekesyk valp, skjer dette med større eller mindre hell. Det vil nok lykkes best for mennesket dersom det vet mye om det medfødte innlæringsberedskap og hvis det utnytter og utvikler hundens evner og anlegg riktig. Til dette tjener studiet av valpeutviklingen, som man ikke kan vite tilstrekkelig om dersom man vil gjøre alt riktig.

Debatt

Debatt

SKOGSFUGLJAKT, RIFLE OG JAKTMORAL

Av Even Knutsen

Redaktørens leder i Spets Nytt nr. 1/89 bør ikke stå ukommentert - til det inneholder den for mange uttrykk og argumenter som forhåpentligvis er lite representative for den vanlige skogsfugljeger.

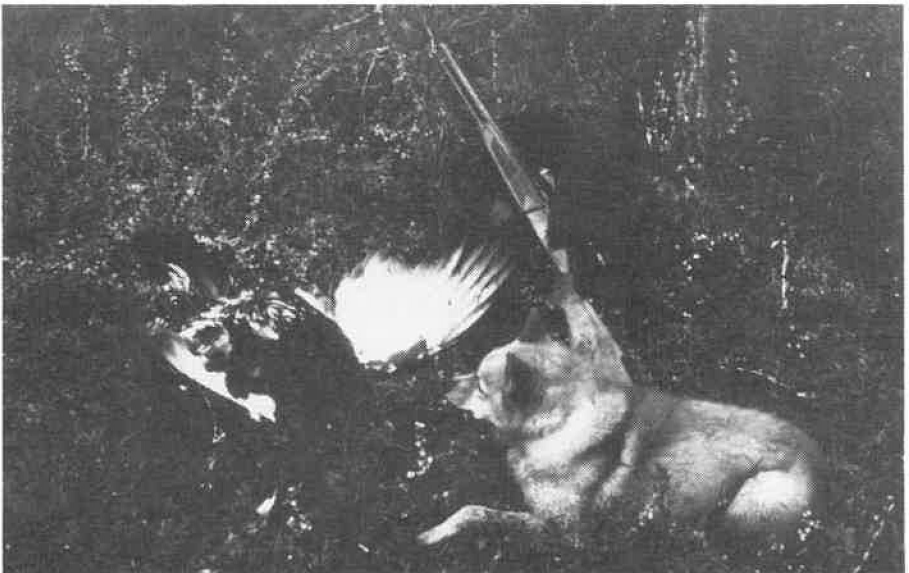
Men for å fastslå det med en gang -generelt har forbudet om bruk av rifle til skogsfugljakt overlevd seg selv. Der er vi nok enige, redaktøren og jeg -det er ikke det som er poenget! Min reaksjon går mer på lederens form for argumentasjon. For å nå et eventuelt ønsket felles mål om riflebruk til skogsfugljakt skal vi vokte oss vel for argumentasjonen og måten den framlegges på, spesielt i en tid da jakt og fangst generelt er under sterkt press. Jeg håper for egen og for NSFN's del at lederens gjennomgående holdning ikke er synonymt med flertallet av spetsjegerens eller vår organisasjons holdning. Det jeg spesielt sikter til er jaktmoral og hva som kan betegnes som human jakt.

En skogsfugljeger med halsende fuglehund har i utgangspunktet de beste forutsetninger for å utføre en menneskelig sett human jakt. Uavhengig av våpentype - rifle eller hagle -og med normal god jaktmoral vil jegeren kunne oppnå enkle og sikre skudd. Skulle uhellet likevel inntreffe så har vi en god ettersøkshund. Det er jegeren som eventuelt opptrer inhumant, ikke våpenet. Et rifleforbud kan derfor ikke være inhumant slik redaktøren påstår. Eller kan en jeger som er inhuman ved bruk av hagle bli human ved bruk av rifle? Selvfølgelig ikke -og av sikkerhetsmessige grunner kreves det uomtvistelig større selvbeherskelse (dvs. jaktmoral) ved bruk av rifle enn hagle. Så hr. redaktør, du blir offer for eget "vådeskudd".

Hagle er et lovlig og særdeles effektivt jaktvåpen. Brukt på fornuftig måte er hagla et sikkert og godt egnet våpen for skogsfugljegeren, og selvfølgelig ikke mindre human enn rifle slik redaktøren i sin villfarelse hevder. Uttrykk som "holdene kan bli lange" og "de fleste vil sjanse på et haglskudd" får stå for redaktørens egen regning, men slike uttrykk og holdninger er lite egnet på trykk i et organisasjonstidsskrift som påberoper seg å være seriøst, og særdeles ikke i en leder. Skulle dette være gjengs holdninger blant oss som jakter med halsende fuglehunder så tror jeg vår og Spets Nytt's viktigste oppgave i framtida ligger i å høyne jaktmoralen, ikke i å oppheve et rifleforbud.

Jakt med halsende fuglehund har fått sin renessanse i Norge i 1980-åra. Forbudet om bruk av rifle til skogsfugljakt går tilbake til forskriften av 3.12.1952 gitt med hjemmel i den daværende nye "Lov om viltstellet, jakt og fangst" (1951). Er det riktig å betrakte "bruk av rifle som en naturlig del av den jaktformen vi bedriver slik redaktøren hevder? Eller er dette en ytring som avslører manglende respekt for vår jaktlovgivning?

Direktoratet for naturforvaltning har nylig fastsatt nye jakttider og bestemmelser om jaktutøvelsen for perioden 1989-1992. Bestemmelsen om rifleforbud på skogsfugl er opprettholdt. Vi har nå god tid til å vurdere om vi ønsker å gå inn for en opphevelse av rifleforbudet. Om så skulle være kan vi med saklig og god argumentasjon arbeide mot et slikt mål. Redaktøren bør i så tilfelle gå sin egen leder i Spets Nytt nr.1/89 nærmere etter i sømmene og på nytt vurdere sin argumentasjon om både jaktmoral (human jakt), biologi, og historikk. Når det er gjort ønsker jeg oss lykke til videre! Vi har jo de samme mål!!

Eksempel på human avlivning.

Gammeltiur skutt med hagle på 15 meters hold, (Full choke, hagl nr.3).

Foto: Dagh Bakka

HAGLE = FLUKTSKYTTERRVÅPEN

Av Dagh Bakka

Argumentasjonen som er brukt i lederen i Spets Nytt, nr. 1, 1989, har vakt reaksjoner hos Even Knutsen. De samme argumenter har forøvrig stått i en artikkel i Jakt og Fiske, nr. 12, 1988, uten at noen form for reaksjon fra andre kunne registreres. Denne manglende reaksjon kan enten være at de fleste er enige (og dermed har dårlig jaktmoral, i følge hr. Knutsen), eller at de ikke gidder å reagere (og da har de vel enda dårligere jaktmoral?).

Det er spesielt temaene human jakt og jaktmoral som opptar hr. Knutsen, men også lederens argumentasjon om biologi og historikk blir kritisert.

HUMAN JAKT

Etter å ha snakket en god del med norske spetsjegere, er det ikke få uforklarelige bomskudd med hagle som er blitt presentert. Det er imidlertid vanskelig å komme på en stillesittende fugl med hagle, så i de aller fleste tilfeller er forklaringen; for lange hold. Det kan både skyldes feil avstandsbedømming - noe som ikke alltid er like lett når man ligger med nesa i lyngen og kikker oppover i trærne - eller at man sjanser og håper det beste.

Det sistnevnte er så klart det verste, sett med jaktmoraliserende øyne. Resultatet er imidlertid det samme; fuglen flyr, ofte uoppnåelig langt, med hagl i kroppen. Et rifleskudd vil i slike tilfeller være det beste, og mest humane. Er man i tvil om holdet bruker man rifleløpet, og sjansen for skadeskyting blir atskillig mindre. Det er innlysende at det krever en god del omtenkksomhet når rifleløpet skal avfyres. Det samme gjelder når vi skyter elg, rein, duer, kråker og annet vilt med rifle. Man må tenke på hvor kula vil slå ned ved et eventuelt bomskudd og ta sine forholdsregler deretter.

I Sverige hvor det er minst femten (15) ganger så mange spetsjegere som i Norge, (etter medlemstallet i de to spesialklubbene å dømme) skyter de hvert år et stort antall skogsfugl med rifle, og det har pr. dags dato ikke forekommet noen ulykke av den grunn. Det har heller ikke vært noe problem at vi skyter kråke og due med rifle i Norge, hvorfor skulle det da være noen fare ved skogsfugljakt?

Hagle er et effektivt jaktvåpen på korte hold, og er således ikke spesielt godt egnet for skogsfugljegeren med halsende fuglehund.

En tiur som sitter i sitt fjærpanser krever utrolige korte hold for å bli felt effektivt med hagle. Er det rimelig å kreve at spetsjegeren må på så korte hold? Hadde det vært rimelig å forlangt at elgjegere skulle skyte elgene sine med slugs, som er meget effektive til 40-50 meter?

Senhøstes har, spesielt tiur, en tendens til å sette seg i toppen av trærne under los, og en har mulighet til å få øye på den på langt hold. I glissent skogsterrang kan en også få se fuglen i lostreet, langt utover haglas rekkevidde. Når hunden har gjort jobben og loser fuglen i treet, er det opp til jegeren å avslutte jakten. Om det skjer på 25 eller 75 meters hold er av underordnet betydning,

Dersom noen mener at det mest sportslige er å krabbe inn på haglehold, så er det jo opp til hver enkelt å velge våpen når det eventuelt blir tillatt å bruke rifle.

BIOLOGI

Når det gjelder skogsfuglens biologi ble det påstått i lederen at skogsfuglbestanden bestandig har svingt og at jakt har liten betydning. Hr. Knutsen kritiserer også dette, uten å gå noe nærmere i detalj.

Forskning har vist at det er først og fremst predasjon fra mår, rev, røyskatt og rovfugl som påvirker skogsfuglbestanden. Feil biotopskjøtsel betyr også en del. Dersom hr. Knutsen mener at skogsfuglbestanden har gått tilbake noen steder p.g.a. jakt, skulle det vært interessant å få det dokumentert.

HISTORIKK

I Jaktloven av 1951 ble det opprettet et forbud som gjaldt bruken av rifle til toppjakt på skogsfugl. Bestemmelsen ble senere gitt en fortolkning som et totalforbud for bruk av rifle til jakt på skogsfugl.

I Norge har jakt med stående hund og støkkjakt vært de dominerende jaktmåter de siste 100 år, så først nå på 80-tallet, hvor flere og flere får øynene opp for jakt med halsende fuglehund, har kravet om å få bruke rifle meldt seg.

I Sverige ble jakt-formen "nyoppdaget" på 60-tallet. I Finland har jakt-formen hele tiden hatt høy status. I begge land har jegerne selvfølgelig lov til å bruke rifle. Selv om jakt med halsende fuglehund har tatt seg en "100 års pause" i Norge, er jaktformene den samme som den alltid har vært. Fuglen skytes sittende i treet for der losende hund, og følgelig er rifle et naturlig valg. Hagle er og blir et fluktskytter våpen.

Norske spetsjegere har selvfølgelig ikke dårligere jaktmoral enn andre jegere. Så lenge en jaktform som f.eks. støkkjakt på skogsfugl uten appporterende/ettersøks-hund er akseptert i Norge, kan en lure på hva som egentlig er dårlig jaktmoral. Uansett - vi trenger ikke tre nye år for å finne ut at vi ønsker å fjerne rifleforbudet. Vi bør heller ikke stå med lua i hånda og håpe at Direktoratet for Naturforvaltning vil være så vennlige å gjøre det om tre år. Vi må få de oppmerksomme på at det er et krav i fra flere og flere jegere at forbudet oppheves. Gjennom skrift og tale må det argumenteres. Om ikke alle er like enige i alle argumenter, er en annen sak. Hovedsaken er at vi når målet.

Hr. Knutsen er som sagt opptatt av jaktmoral og human jakt. Når han da jakter ryper med sin gordonsetter, den stivner i en klassisk stand og han får øye på de trykkende ryperne på bakken. Blir de da skutt der eller skal hunden reise de, slik at han kan skyte på de i flukten?

Å skyte de på bakken (på kort hold) er så klart det mest humane, men er det god jaktmoral?

PÅ VILLE VIDDER - OM SPETSJAKT PÅ FINNMARKSVIDDA !

Av Even Knutsen

Finnmarksvidda! Villmarkseventyret med endeløse vidder og myrstrekninger, vierkjerr og bjørkeskoger. Rypeland! Milevidt rypeland. Fuglejegerens eldorado! Midt ute i denne uendeligheten brenner en liten flamme. Ilden slikker oppetter råbjørkubber og tørrnever. Gir varme til kaffekok. Nær inntil flammen dører jegeren fornøyd etter morraektas jakt. Fra en bjørkegrein henger fire ryper. Brunkvite spraglete fugler. I vakker overgangsdrakt. Nesten gjenopplivet av lave høstsolstråler. Innved bjørka i dypgrønt krekling ligger større vilt. Høst-sola spiller vakkert i grønne, glansfulle brystfjor. Tiur. Et stykke unna har spetsen krølla seg sammen. Sover. Trøtt han òg! Finnmarksvidda?

Som et lite silder fra en kaldkilde starter den. Fra det innerste av viddas villmark. Vokser seg etterhvert større. Blir til det vi her kaller en johka -en elv. Johka'en renner nordover. Vidda blir etterhvert mer kupert. Mindre vidde. Elvevannet kaster seg ut i en gárvi - en foss. Hit kommer laksen. Nesten 300 km fra fjorden. Her møter vi også barskogen. Først som spredte enkeltstående furukragger. Etterhvert blir det flere av disse krokete, århundregamle fjellfuruene. Blir så til et smalt skogband langsetter elvedalen. Videre nedetter dalføret brer den seg ut. Blir til virkelig skog. Til trolsk fjellfuruskog. Storfuglland!

I en sørhelling i furuskogen vokser frodig kreklinglyng. Det er godt om bær. Storfuglen finner gode beitebetingelser, og bær etter bær finner vegen inn i det store kroknebbet. Kroa fylles. Men fuglen er vår. Stadig avbryter den beitinga. Lyer. Brått kaster tiuren seg på vingene. Drar seg et stykke ut i lia og slår inn i ei kraftig grovgreina fjellfuru. Så lyder den. Den etterlengta sødmefylte spetsssangen. Fuglen sitter. Losen går.

Røyken velter opp. Det freser fra bålet. Jeg våkner til og får kaffekjelen bort. Hiver på et par never kaffe fra skinnposen, og strekker meg ut i lyngen igjen. Herlige Finnmarksvidda. Rypevidder og storfuglskog. I ett og samme. Nesten. Flammen er dødd ut. Bare noen glør igjen. Ei lavskrike rydder opp. Hakker på en bit tørkakjøtt. Skumringa drar seg på. Dagene blir raskt kortere her nordpå utover høsten. Vi har dratt oss ned i furuskogen igjen. Bikkja og jeg. På veg mot fjellstua. Skogen er tett og trolsk. Mørk langragga skjeggglav fra kvist og furustammer. Vindfall og tørrtrær. Urskog!

Bikkja er ute på søk. Stillheten rår. En lappmeis beiter i ei bjørk tett innpå meg. Jeg rusler videre. Betatt av denne nordlige meisearten som finner livsbetingelser i måneder med mørke og kulde. Poiko kommer forbi i stor fart. Og forsvinner i skogen igjen. Han er ivrig. Så blir han lenge borte. Over kvarteret. Kanskje tjue minutter.

Det begynner å bli småørkt. Knappt en halvtimes skytelys igjen. Kanskje tre kvarter. Jeg øker farten. Ved kanten av rismyra hører jeg losen. Fjern, men tydelig. Og taktfast. Fast fugl? Jeg tror det. Mener det. Begynner ettrhvert å kjenne bikkja. På godt og gæli. Etter dager og år på jakt. Nå er vi ved det gode. Tror jeg. Håper jeg. Rismyra krysses med raske skritt. Pulsen er der allerede. Taktfast den og. Lenger ned i lia er skogen mer glissen. Og med mer innslag av bjørk og myr. Nok en tung sugende rismyr må krysses. Losen er nærmere. På baksida av en bakkekan noen hundre meter lenger fram. Jeg går i en stor bue. Vil helst komme inn på litt nedenfra. Så ser jeg Poiko. På nærmere hundre meters hold. Markerer sikkert opp i ei halvstor furu. Etter forsiktig framrykning fra furulegg til furulegg ser jeg den på 50-60 meters hold.

Joda, vi er ved det gode. Tiur. Stor tiur! Med ryggen skrått mot meg. Fint. Poiko står med breidsida til. Ser meg og hisses opp av min framrykning. Danser fram og tilbake. Forflytter seg litt, og står om litt med hodet vendt mot meg. Han vil holde et øye med oss begge. Tiuren vrir seg etter. Du jobber bra Poiko. Losen går uavbrutt. Må vel snart ha pågått en trekvart time.

Av og til ser bikkja på meg. Det er rart, men jeg føler det oppmuntrende og beroligende. Kanskje forstår vi hverandre og setter pris på hverandres innsats? Eller kanskje er han klok av skade og mener det irettesettende - "Ikke noe tull nå!" Hvem vet?

Jeg har sett meg ut ei furu nærmere 40 meter lenger fram. Fram dit har jeg tålig skjul. Kanskje. Og der framme er jeg på skuddhold.

Førti meter. Førti lange meter. Som en drøy halvmaraton. Med mange små mål underveis. Ei lita tue. En kongle. Og spetslosen er som en fjern døsigg dur der du åler deg fram med ansiktet skjult i lyng og frossen måsa.

Så skjærer'n nebb. Bliir urolig. Kanskje er du på skuddhold. Kanskje var du det ikke?

JAKTPRØVER HØSTEN 1989

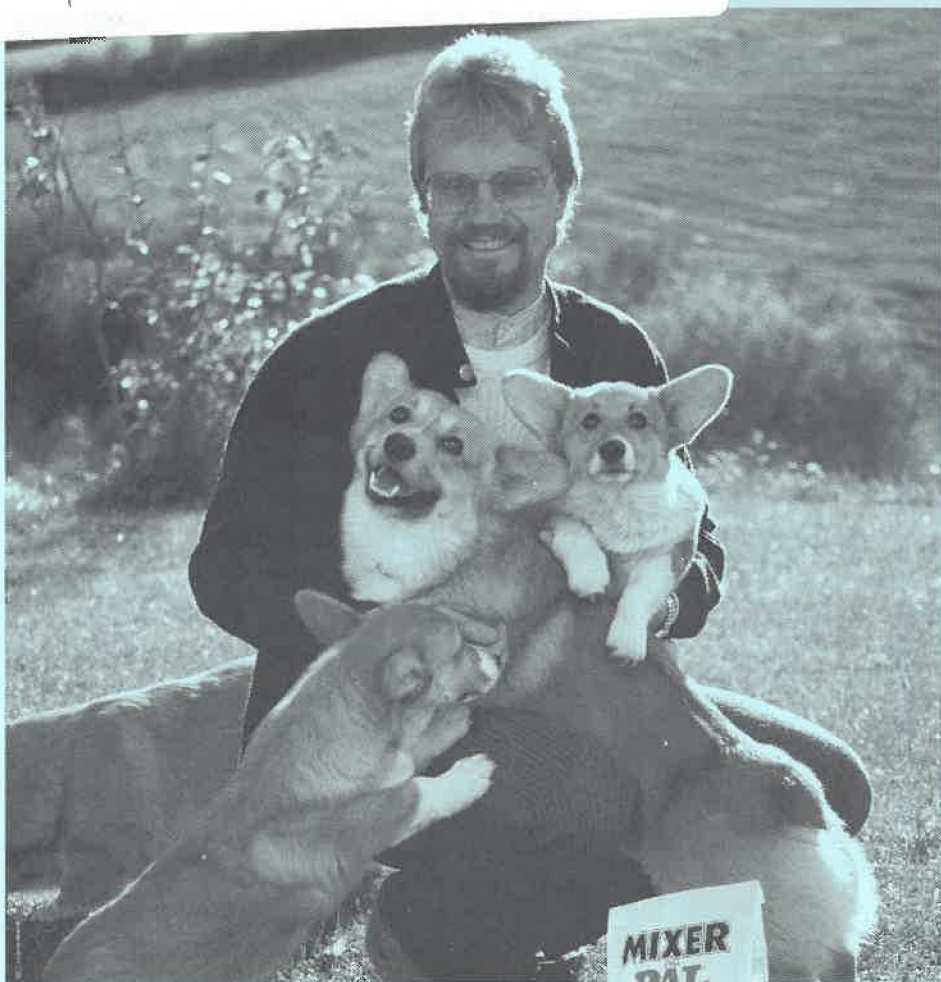
Dato	Sted	Påmelding	Avg.	Frist
2-3.9.	Verdal, N.Trøndelag.	A. Sønsterud, 2250 Roverud, tlf: 066-26458	150.-	11.8.
7-8.10	Koppang, Hedmark.	" "	" "	15.9.
4-5.11	Kongsvinger, Hedmark.	" "	" "	13.10.
21.8-15.11.	Hele landet.	" "	" "	Helst 3 uker før.

I forbindelse med spredt prøve gis det her en oversikt over hvor dommerne er bosatt i vårt langstrakte land:

Even Knutsen, Kautokeinov. 6, 9730 KARASJOK
 Rune Vesterbukt, 8690 HATTFJELLDAL
 Dagh Bakka, Evenstad Skogskole, 2475 OPPHUS
 Vidar Svarttjernet, 2254 LUNDERSETER
 Armand Sønsterud, 2250 ROVERUD

LEIF ARNE GRAN
ASK GÅRD
1482 NITTEDAL

B

Pedigree
PAL

Anbefales av ledende oppdrettere.